

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

BIROKRATIJA

Termin birokratija je skovao francuski ekonomista Gurno (M.V. de Gurnay, 1712-1759) od francuske riječi *bourette* (gruba tkanina kojom su presvlačeni činovnički stolovi, po čemu je činovnički ured nazvan biro) i gčke riječi *kratein* (vlast, vladavina). Od nastanka, termin je objašnjavan na razne načine. U nauci su rasprostranjena tri glavna načina upotrebe pojma birokratija:

Prva i najtradicionalnija upotreba je u političkoj nauci. Birokratija je shvaćena kao vladavina uz pomoć činovničkog ureda. Drugim riječima to je vladavina uz pomoć državnih službi u kojima sjede imenovani, a ne birani funkcioneri hijerarhijski organizovani i zavisni od suverenog autoriteta. To

je vladavina prava i poretka, ali, istovremeno, i vlast bez učesća podvlasćenih.

Drugo značenje pojma je vezano za M. Vebera (Weber), a koriste ga pretežno sociolozi i historičari. Birokratizacija je racionalizacija kolektivnih aktivnosti. To je centralizovani sistem državnih organizacija koji počiva na razvijenoj mreži bezličnih pravila, funkcionalnoj specijalizaciji i odgovornosti nosilaca službi.

U trećem negativno-kritičkom, značenju birokratija je sinonim spore, aljkave, koruptivne i neodgovorne kancelarijske službe koja je istovremeno sklona zloupotrebi vlastitog

Birokratija predstavlja poseban društveni sloj koji se profesionalno bavi poslovima rukovođenja, upravljanja i "organizacija u društvenoj administraciji i drugim velikim hijerarhijskim organizacijama". Osim toga, sa birokratijom se, nerijetko, identificiraju društveni i politički odnosi u nekoj društvenoj zajednici, gdje određeni slojevi ljudi, relativno nezavisni ili, čak, potpuno samostalni, izvan bilo kakve demokratske kontrole i mogućnosti utjecaja širokih slojeva, upravljaju društvenim poslovima.

Ono bez čega bi birokratija bila nezamisliva jeste veoma razvijena podjela rada, "specijalizacija" za obavljanje određene vrste poslova, precizno postavljenja zaduženja, nadležnosti, subordinacija "višima" u odnosu na "niže" i tome slično.

Narastanju birokratije i birokratiziranju društvenih odnosa pogodovalo je niz činilaca. Istaknimo samo neke. Ne samo u kapitalističkom, nego i u tzv. socijalističkim zemljama, veoma je proširen državni aparat tj. došlo je do umnožavanja državnih funkcija, potom su nastali veliki sistemi u privredi, javnim službama, politici, u vojnoj oblasti itd., a što je upravo organizirano na jednoj centralističkoj, odnosno hijerarhiziranoj osnovi.

Proces birokratiziranja se odvijao tako što su sve više jačali izvršni organi (vlada, ministarstva, administracija) na račun predstavničkih i zakonodavnih organa (skupštine, odnosno parlamenta). Nešto slično se dešavalo i na planu političke djelatnosti, tj. u radu političkih partija i sindikata. Odvijao se proces sve većih dominacija rukovodstva nad članstvom, tj. koncentriranje političke moći u vrhovima tih političkih struktura.

Treba naglasiti da , kad je riječ o birokratiji i birokratskom organiziranju društva , većina teoretičara ima negativan stav prema toj vrsti pojave . Međutim , ima i onih koji jedino u njoj vide mogućnost racionalnog i efikasnog organiziranja društva , odnosno obavljanja određenih poslova .

Međutim , ako bismo pokušali ovakva stajališta provjeravati na primjerima dokazano birokratskih društava , odnosno država , poput staljinističke prakse u bivšem SSSR-u , ali i na toj matrici organiziranja nekih drugih zemalja , uvjerit ćemo se da ovi drugi nisu bili u pravu.

S druge strane treba imati u vidu tzv. birokratski mentalitet i praksa veoma adaptabilni , da se bez većih problema mogu prilagođavati različitim situacijama , te u fizionomijskom smislu mijenjati , a da se , pri tome , uopšte ne izgubi suština. Otuda je i borba protiv birokratije , a za koju se tako uporno mnogi zalažu , sizifovski težak posao.

WEBEROVO GLEDIŠTE O BIROKRATIJI

Sve velike organizacije kako kaže Veber imaju tendenciju da se birokratizaciju . Riječ "birokratija" skovao je Degurnej 1745. godine dodavši riječ "biro" koja označava kancelariju i pisači sto, što je izraz izveden iz grčkog glagola "vladati". Birokratija je, prema tome, vladavina činovnika. Termin je prvi put primijenjen na državne službe, ali se postepeno proširio na sve organizacije većeg obima.

Pojam označen ovom riječju od početka se koristio u negativnoj konotaciji. Degurnej je govorio da je sve veća moć činovnika "bolest zvana biromanija". Francuski pisac Onore de Balzak vidio je birokratiju kao "džinovsku moć koju imaju pigmeji". Takvo gledište doprlo je da naših dana : Birokratija se često povezuje sa pretjeranim formalizmom , neefikasnošću i rasipništvu . No, ima autora koji je vide u drugom svijetlu ; za njih je ona obrazac pažljivosti , preciznosti i djelotvorne administracije i, u stvari , najefikasniji oblik organizacije koji su ljudi stvorili, jer se na taj način svi zadaci rješavaju po strogim proceduralnim pravilima. Veberovo shvaćanje birokratije je negdje na sredini između ova dva ekstrema.

I u tradicionalnim civilizacijama , kako ukazuje Veber , u društvu su, iako u ograničenom broju, postojale organizacije (npr. Imperijalna Kina). No, tek u naše doba došlo je do punog razvoja birokratije.

Po Veberu, širenje tog sistema je neizbježno u modernom društvu, jer je birokratska vlast jedini način izlaženja nakraj sa administrativnim zahtjevima u velikim društvenim sistemima . Međutim, on vjeruje da

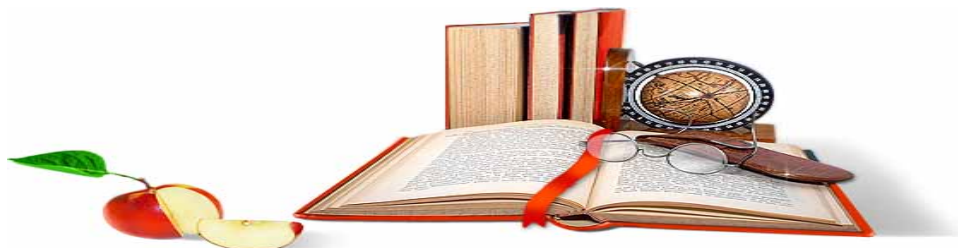
---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.MATURSKI.NET)

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com